

กฎกระทรวง

(พ.ศ. ๒๕๑๐)

ออกตามความในพระราชบัญญัติเครื่องแบบ
เจ้าหน้าที่ส่วนท้องถิ่น

พ.ศ. ๒๕๑๕

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ และมาตรา ๗ แห่ง
พระราชบัญญัติเครื่องแบบเจ้าหน้าที่ส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๑๕
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ออกกฎกระทรวงไว้ ดัง
ต่อไปนี้

ส่วนที่ ๑

เครื่องแบบสมาชิกสภาจังหวัด ข้าราชการส่วนจังหวัด
และลูกจ้างประจำขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

หมวด ๑

เครื่องแบบสมาชิกสภาจังหวัดและข้าราชการส่วนจังหวัด

ข้อ ๑ เครื่องแบบสมาชิกสภาจังหวัดและข้าราชการส่วนจังหวัดให้มีลักษณะ คือ

- (๑) เครื่องแบบปกติมีสามประเภท คือ เครื่องแบบปกติขาว เครื่องแบบปกติกากีคอตั้ง และเครื่องแบบปกติกากีคอพับ
- (๒) เครื่องแบบครึ่งยศ
- (๓) เครื่องแบบเต็มยศ
- (๔) เครื่องแบบสโมสร มีสามประเภท คือ เครื่องแบบสโมสร ก. เครื่องแบบสโมสร ข. และเครื่องแบบสโมสร ค.

ข้อ ๒ เครื่องแบบปกติขาวให้ประกอบด้วย

(๑) หมวก ชายให้ใช้หมวกทรงหม้อตาลสีขาว กระจับปี่หน้าทำด้วยหนังหรือวัสดุเทียมหนังสีดำ สายรัดคางสีทอง กว้าง ๑ เซนติเมตร มีดุมโลหะสีทองตราครุฑพ่าห์ขนาดเล็กติดที่ข้างหมวกข้างละ ๑ ดุม ผ้าพันหมวกสีขาว ที่หน้าหมวกติดตราครุฑพ่าห์ปักคั่นสีทอง สูง ๕ เซนติเมตร บนหมอนสักหลาดสีขาว

หญิงให้ใช้หมวกแบบชายแต่เป็นทรงอ่อน

(๒) เสื้อ ชายให้ใช้เสื้อแบบราชการสีขาว มีดุมโลหะสีทองตราครุฑพ่าห์ขนาดใหญ่ ๕ ดุม ผู้ได้รับพระราชทาน

เล่ม ๘๔ ตอนที่ ๔๓ ราชกิจจานุเบกษา ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๑๐

เครื่องราชอิสริยาภรณ์ให้ประดับแพรแถบเครื่องราชอิสริยาภรณ์
ที่อกเสื้อเหนือกระเป๋านข้างซ้ายด้วย

หญิงให้ใช้เสื้อนอกคอเบะสีขาว แบบคอป้าน
แขนยาวถึงข้อมือ มีตะเข็บหลัง ๔ ตะเข็บ ที่แนวสาบอกมี
ดุมโลหะสีทองตราครุฑพ่าห์ ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง ๑.๕ เซนติ-
เมตร ๕ ดุม มีกระเป๋าล่างข้างละ ๑ กระเป๋า เป็นกระเป๋าเจาะ
เฉียงเล็กน้อย ไม่มีใบปกกระเป๋า และให้ใช้เสื้อคอพับแขนยาว
สีขาว ผูกผ่าผูกคอสีดำเงื่อนกะลาสี ผู้ได้รับพระราชทานเครื่อง
ราชอิสริยาภรณ์ให้ประดับแพรแถบเครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่อก
เสื้อข้างซ้ายด้วย

(๓) อินทรธนู ให้มีอินทรธนูแข็ง กว้าง ๔ เซนติเมตร
ยาวตามความยาวของบ่า พื้นสีทึบลาด ติดทับเสื้อเหนือบ่า
ทั้งสองข้างจากไหล่ไปคอ ด้านคอปลายมนติดดุมโลหะสีทอง
ตราครุฑพ่าห์ขนาดเล็ก อินทรธนูมีสีและลายดังนี้

สมาชิกสภาจังหวัด พื้นสีขาว บั๊กดินสีทองลายกระหนก
เต็มแผ่นอินทรธนู

ข้าราชการส่วนจังหวัดสามัญชั้นพิเศษ พื้นสีดำ มีแถบ
สีทอง กว้าง ๕ มิลลิเมตร เป็นขอบ และบั๊กดินสีทองลายช่อ
ชัยพฤกษ์ตลอดส่วนกลางของอินทรธนู

เล่ม ๘๔ ตอนที่ ๔๓ ราชกิจจานุเบกษา ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๑๐

ข้าราชการส่วนจังหวัดสามัญชั้นเอก พื้นสีดำ มีแถบสีทอง กว้าง ๑ เซนติเมตร เป็นขอบ และปักด้นสีทองลายช่อชัยพฤกษ์ มีดอก ๓ ดอก เรียงตามส่วนยาวของอินทรรณู ไม่เกิน ๓ ใน ๔ ส่วนของอินทรรณู

ข้าราชการส่วนจังหวัดสามัญชั้นโท พื้นสีดำ มีแถบสีทอง กว้าง ๑ เซนติเมตร เป็นขอบ และปักด้นสีทองลายช่อชัยพฤกษ์ มีดอก ๒ ดอก เรียงตามส่วนยาวของอินทรรณู ไม่เกินครึ่งหนึ่งของอินทรรณู

ข้าราชการส่วนจังหวัดสามัญชั้นตรี พื้นสีดำ มีแถบสีทอง กว้าง ๑ เซนติเมตร เป็นขอบ และปักด้นสีทองลายช่อชัยพฤกษ์ มีดอก ๑ ดอก ไม่เกิน ๑ ใน ๔ ส่วนของอินทรรณู

ข้าราชการส่วนจังหวัดสามัญชั้นจัตวาที่ได้รับเงินเดือน ตั้งแต่ ๖๕๐ บาทขึ้นไป พื้นสีดำ มีแถบสีทองกว้าง ๕ มิลลิเมตร เป็นขอบ

ข้าราชการส่วนจังหวัดสามัญชั้นจัตวาที่ได้รับเงินเดือนต่ำกว่า ๖๕๐ บาท พื้นสีดำ มีแถบสีทองกว้าง ๕ มิลลิเมตร ขวาง กลาง

(๔) กางเกง กระโปรง ชายให้ใช้กางเกงแบบราชการ สีขาวขาว ไม่พับปลายขา

เล่ม ๘๔ ตอนที่ ๔๓ ราชกิจจานุเบกษา ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๑๐

หญิงให้ใช้กระโปรงสีขาวยาวปิดเข่า ปลายบาน
เล็กน้อย

(๕) รองเท้า ถุงเท้า ชายให้ใช้รองเท้าหุ้มส้นหนังสีดำ
ชนิดผูก ถุงเท้าสีดำ

หญิงให้ใช้รองเท้าหุ้มส้นหนังสีดำปิดปลายเท้าไม่มี
ลวดลาย ส้นสูงไม่เกิน ๗ เซนติเมตร ถุงเท้าขาวสีเนื้อ

(๖) เครื่องหมายแสดงสังกัด ให้มีเครื่องหมายแสดง
สังกัดทำด้วยโลหะโปร่งสีทอง มีขอบสูง ๒ เซนติเมตร เป็น
รูปอักษรย่อชื่อของจังหวัดตามบัญชีท้ายกฎกระทรวงนี้ ชายติด
ที่คอเสื้อตอนหน้าข้างซ้าย

หญิงติดที่คอเบาะของเสื้อตอนบนข้างซ้ายเหนือแนว
เครื่องราชอิสริยาภรณ์

(๗) เครื่องหมายแสดงประเภท ให้มีเครื่องหมายแสดง
ประเภททำด้วยโลหะโปร่งสีทอง มีขอบสูง ๒ เซนติเมตร เป็น
รูปอักษร จ. ชายติดที่คอเสื้อตอนหน้าข้างขวา

หญิงติดที่คอเบาะของเสื้อตอนบนข้างขวา แนว
เดียวกับเครื่องหมายแสดงสังกัด

ข้อ ๓ เครื่องแบบปกติกาที่ก่อสร้าง ลักษณะและส่วน
ประกอบเช่นเดียวกับเครื่องแบบปกติขาว เว้นแต่สีของหมวก
ฟ้าพื้นหมวก หมอนสักหลาดสำหรับปักครุฑพ่าห์ เสื้อและ
กางเกงหรือกระโปรง เป็นสีกากีหรือสีกากีนวล

เล่ม ๘๔ ตอนที่ ๔๓ ราชกิจจานุเบกษา ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๑๐

ข้อ ๔ เครื่องแบบปกติภาคีศอพบ ให้ประกอบด้วย

(๑) หมวก ชายให้ใช้หมวกทรงหม้อตาลสีกากีหรือสี
 กากีน้ำตาล กระบังหน้าทำด้วยหนังหรือวัสดุเทียมหนังสีดำ สาย
 รัดคางหนังหรือวัสดุเทียมหนังสีดำ มีคุมโลหะสีทองตราครุฑ
 พาด้านหน้าเล็กติดที่ข้างหมวกข้างละ ๑ คุม ผ้าพันหมวกสีกากี
 ที่หน้าหมวกติดตราครุฑพาด้านหน้าในบัวกระหนกทำด้วยโลหะสีทอง
 สูง ๖.๕ เซนติเมตร

หญิงให้ใช้หมวกแบบชายแต่เป็นทรงอ่อน

(๒) เสื้อ ให้ใช้เสื้อเชิ้ตสีกากีหรือสีกากีน้ำตาล แขนยาว
 รัดข้อมือ มีคุมที่ข้อมือข้างละ ๑ คุม หรือแขนสั้น มีกระเป๋
 เย็บติดที่หน้าอกเสื้อข้างละ ๑ กระเป๋า ที่กระเป๋เสื้อ มีแถบอยู่
 ตรงกลางตามทางตั้ง กว้าง ๓.๕ เซนติเมตร มีใบปกกระเป๋
 รูปมนชายกลางแหลม ที่ปกกระเป๋ข้าง ๒ ข้าง ติดคุมข้างละ ๑
 คุม สำหรับขัดกับใบปกกระเป๋ ตัวเสื้อผ่าอกตลอดมีสายกว้าง
 ๓.๕ เซนติเมตร ติดคุมตามแนวอกเสื้อ ๕ คุม ระยะห่างกัน
 พอสมควร และติดเครื่องหมายแสดงสังกัดที่ปกคอเสื้อตอนหน้า
 ข้างซ้าย เครื่องหมายแสดงประเภทที่ปกคอเสื้อตอนหน้าข้างขวา
 ที่ไหล่เสื้อประดับอินทรรณูสีเดียวกับเสื้อ ยาวตามความยาวของ
 อก เย็บติดกับเสื้อเหนือบ่าทั้งสองข้าง จากไหล่ไปคอ ปลาย
 มน ด้านไหล่กว้าง ๔ เซนติเมตร ด้านคอกว้าง ๓ เซนติเมตร

เล่ม ๘๔ ตอนที่ ๔๓ ราชกิจจานุเบกษา ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๑๐

ตอนปลายขัดคุมติดกับตัวเสื้อ คุมที่กล่าวนี้มีลักษณะเป็นรูป
กลมแบนทำด้วยวัสดุสีน้ำตาลแก่

ในโอกาสไปงานพิธีหรือเข้าที่ชุมนุมชน ให้ใช้เสื้อเชิ้ตแขน
ยาว ผูกผ้าผูกคอสีดำเงื่อนกะลาสี สอดชายผ้าผูกคอไว้ภายใน
เพื่อได้คุมเม็ดที่สอง

ผู้ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ให้ประดับแพร
แถบเครื่องราชอิสริยาภรณ์ทอกเสื้อเหนือกระเป๋ามนข้างซ้ายด้วย

(๓) อินทรธนู ให้ใช้อินทรธนูอ่อน มีเครื่องหมายบน
อินทรธนู ดังต่อไปนี้

สมาชิกสภาจังหวัด มีแถบกว้าง ๑ เซนติเมตร ๓ แถบ
ติดต่อกันอยู่บนปกพื้นสีขาว ยาว ๔.๕ เซนติเมตร

ข้าราชการส่วนจังหวัดสามัญชั้นพิเศษ มีแถบกว้าง ๓
เซนติเมตร ติดทางด้านอินทรธนู ๑ แถบ และแถบกว้าง
๑ เซนติเมตร ติดเรียงต่อไปอีก ๑ แถบ แถบบนขมวดเป็น
วงกลมขนาดวัดเส้นผ่าศูนย์กลางวงใน ๑ เซนติเมตร

ข้าราชการส่วนจังหวัดสามัญชั้นเอก มีแถบกว้าง ๑ เซนติ
เมตร ๓ แถบ แถบบนขมวดเป็นวงกลมขนาดวัดเส้นผ่าศูนย์กลาง
วงใน ๑ เซนติเมตร

เล่ม ๔๔ ตอนที่ ๔๓ ราชกิจจานุเบกษา ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๑๐

ข้าราชการส่วนจังหวัดสามัญชั้นโท มีแถบกว้าง ๑ เซนติเมตร ๒ แถบ แถบบนขมวดเป็นวงกลมขนาดวัดเส้นผ่าศูนย์กลางวงใน ๑ เซนติเมตร

ข้าราชการส่วนจังหวัดสามัญชั้นตรี มีแถบกว้าง ๑ เซนติเมตร ๑ แถบ ขมวดเป็นวงกลมขนาดวัดเส้นผ่าศูนย์กลางวงใน ๑ เซนติเมตร

ข้าราชการส่วนจังหวัดสามัญชั้นจัตวาที่ได้รับเงินเดือนตั้งแต่ ๖๕๐ บาทขึ้นไป มีแถบกว้าง ๕ มิลลิเมตร ๒ แถบ แถบบนขมวดเป็นวงกลม ขนาดวัดเส้นผ่าศูนย์กลางวงใน ๕ มิลลิเมตร

ข้าราชการส่วนจังหวัดสามัญชั้นจัตวาที่ได้รับเงินเดือนต่ำกว่า ๖๕๐ บาท มีแถบกว้าง ๕ มิลลิเมตร ๑ แถบ ขมวดเป็นวงกลมขนาดวัดเส้นผ่าศูนย์กลางวงใน ๕ มิลลิเมตร

สำหรับข้าราชการส่วนจังหวัดวิสามัญ เฉพาะแถบที่ขมวดเป็นวงกลมนั้น ให้ขมวดเป็นรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส

แถบล่างกล่าวให้ใช้สี่เหลี่ยมหรือสี่ทอง การติดแถบให้ติดตามขวางที่ต้นอินทรีขนู แถบแรกให้ห่างจากต้นอินทรีขนู ๕ มิลลิเมตร และแถบต่อไปเว้นระยะห่างกัน ๕ มิลลิเมตร

(๕) กางเกง กระโปรง ชายให้ใช้กางเกงแบบราชการ สีทึบหรือสีทึบกว่า ขาวไม่พับปลายขา

เล่ม ๘๔ ตอนที่ ๕๓ ราชกิจจานุเบกษา ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๑๐

หญิงให้ใช้กางเกงแบบชาย หรือกระโปรงสีกากีหรือ
สีกากีนวลยาวปิดเข่า ปลายบานเล็กน้อย

(๕) เข็มขัด ให้ใช้เข็มขัดทำด้วยด้ายถักสีกากี กว้าง
๓ เซนติเมตร หัวเข็มขัดทำด้วยโลหะสีทอง เป็นรูปสี่เหลี่ยม
ผืนผ้าทางนอน ปลายมนกว้าง ๓.๕ เซนติเมตร ยาว ๕
เซนติเมตร มีรูปครุฑคูนูนอยู่กึ่งกลางหัวเข็มขัด ไม่มีเข็ม
สำหรับสอดรู ปลายเข็มขัดหุ้มด้วยโลหะสีทอง กว้าง ๑ เซนติ
เมตร

(๖) รองเท้า ถุงเท้า ชายให้ใช้รองเท้าหุ้มส้นหรือหุ้ม
ข้อหนังสีดำ ชนิดผูก ถุงเท้าสีดำ หญิงถ้าใช้กางเกงให้ใช้รองเท้า
หุ้มส้นหนังสีดำปิดปลายเท้า ไม่มีลวดลาย ถุงเท้าส้นสีดำ ถ้าใช้
กระโปรง ให้ใช้รองเท้าส้นสูงสีดำปิดปลายเท้า ไม่มีลวดลาย
ส้นสูงไม่เกิน ๓ เซนติเมตร ถุงเท้ายาวสีเนื้อ

ข้อ ๕ เครื่องแบบครึ่งยศ

ลักษณะและส่วนประกอบของเครื่องแบบครึ่งยศเช่นเดียวกับ
กับเครื่องแบบปกติขาว เว้นแต่กางเกงหรือกระโปรงให้ใช้ผ้า
สักหลาดหรือเสีวจัสดำ ระดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์

ข้อ ๖ เครื่องแบบเต็มยศ

ลักษณะและส่วนประกอบของเครื่องแบบเต็มยศเช่นเดียวกับ
กับเครื่องแบบครึ่งยศสวมสายสะพาย

เล่ม ๘๔ ตอนที่ ๔๓ ราชกิจจานุเบกษา ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๑๐

ข้อ ๗ เครื่องแบบสตรี หวังให้แต่งกายตามสมัยนิยม
ชาย มีสามประเภท

(๑) เครื่องแบบสตรี ก. ลักษณะและส่วนประกอบ
เช่นเดียวกับเครื่องแบบเต็มยศ

(๒) เครื่องแบบสตรี ข. ลักษณะและส่วนประกอบ
เช่นเดียวกับเครื่องแบบสตรี ก. เว้นแต่

เสื้อ ให้ใช้เสื้อสตรีสีขาว ทำด้วยผ้าสักหลาดหรือเสีจ
เปิดอก ปาดเอว มีดุมโลหะสีทองตราครุฑพ่าห์ขนาดเล็กติด
ที่ข้อมือข้างละ ๓ ดุม ที่ระหว่างอกกับเอวข้างละ ๓ ดุม และ
ที่บรรจบเส้อมีดุมโลหะสีทองตราครุฑพ่าห์ขนาดใหญ่ข้างละ
๑ ดุม ดุมคู่นี้มีสายสร้อยสีทองร้อยติดกัน ประกอบด้วยเสือก
สีขาว ดุมโลหะสีทองตราครุฑพ่าห์ ๓ ดุม และเสื้อเชิ้ตสีขาว
อกแข็งข้อมือแข็ง คอเชิ้ตชั้นเดียวแบบปักผีเสื้อ ผูกผ้าผูกคอ
สีดำเงื่อนหูกระต่าย

เครื่องหมายแสดงสังกัด ให้ติดที่คอแบะของเสื้อ ตอนบน
ข้างซ้ายเครื่องหมายแสดงประเภทติดที่คอแบะของเสื้อตอนบน
ข้างขวา เหนือแนวเครื่องราชอิสริยาภรณ์

เล่ม ๘๔ ตอนที่ ๔๓ ราชกิจจานุเบกษา ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๑๐

ในฤดูร้อน ให้ใช้กางเกงสีขาวแทนกางเกงสีดำได้

(๓) เครื่องแบบสโมสร ก. ลักษณะและส่วนประกอบ เช่นเดียวกับเครื่องแบบสโมสร ข. เว้นแต่เสื้อเชิ้ตอกแข็งให้ใช้เสื้อเชิ้ตอกอ่อนสีขาว และเสื้อมีให้ใช้แพรแถบสีเดียวกับ กางเกงรัดเอวแทน แพรแถบนี้ส่วนกลางด้านหน้ากว้าง ๑๒ เซนติเมตร ปลายทั้งสองข้างเรียวกว้าง ๑๑ เซนติเมตร ที่ปลายมีขอเกี่ยวติดกันในขณะที่พาดทางด้านหลัง

ข้อ ๘ เครื่องแบบข้าราชการส่วนจังหวัดวิสามัญ ให้ใช้เครื่องแบบเช่นเดียวกับข้าราชการส่วนจังหวัดสามัญ แต่ข้าราชการส่วนจังหวัดวิสามัญคนใด ควรแต่งชั้นใดให้เป็นไปตามระเบียบซึ่งกระทรวงมหาดไทยเทียบไว้

หมวด ๒

เครื่องแบบลูกจ้างประจำขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

ข้อ ๙ เครื่องแบบลูกจ้างประจำขององค์การบริหารส่วนจังหวัดให้ประกอบด้วย

(๑) หมวก ชายให้ใช้หมวกทรงหม้อตาลสีทึบหรือสีทึบน้ำตาล ลักษณะและส่วนประกอบเช่นเดียวกับหมวกเครื่อง

เล่ม ๘๔ ตอนที่ ๔๓ ราชกิจจานุเบกษา ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๑๐

แบบปกติกาที่คอปป์ของสมาชิกสภาจังหวัดและข้าราชการส่วน
จังหวัดชาย หญิงให้ใช้หมวกแบบชายแต่เป็นทรงอ่อน

(๒) เสื้อ ให้ใช้เสื้อเชิ้ตสีทึบหรือสีทึบอ่อน ลักษณะ
และส่วนประกอบเช่นเดียวกับเสื้อเครื่องแบบปกติกาที่คอปป์
ของสมาชิกสภาจังหวัดและข้าราชการส่วนจังหวัด

ในโอกาสไปงานพิธีหรือเข้าที่ชุมนุมชน ให้ใช้เสื้อเชิ้ต
แขนยาว ผูกผ้าผูกคอสีดำเงื่อนกะลาสี สอดชายผ้าผูกคอไว้
ภายในเสื้อใต้คุดุมเม็ดที่สอง

ผู้ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ให้ประดับแพร
แถบเครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่อกเสื้อเหนือกระเป๋าบนข้างซ้าย
ด้วย

(๓) อินทรรณู ให้ใช้อินทรรณูอ่อน มีเครื่องหมายบน
อินทรรณู ดังต่อไปนี้

ผู้ได้รับค่าจ้างเกินกว่าเดือนละ ๔,๓๐๐ บาท มีแถบกว้าง
๓ เซนติเมตร ติดทางด้านอินทรรณู ๑ แถบ และแถบกว้าง
๑ เซนติเมตร ติดเรียงถัดไปอีก ๑ แถบ

ผู้ได้รับค่าจ้างเกินกว่าเดือนละ ๒,๖๕๐ บาท ถึง ๔,๓๐๐
บาท มีแถบกว้าง ๑ เซนติเมตร ๓ แถบ

ผู้ได้รับค่าจ้างเกินกว่าเดือนละ ๑,๒๐๐ บาท ถึง ๒,๖๕๐
บาท มีแถบกว้าง ๑ เซนติเมตร ๒ แถบ

เล่ม ๘๔ ตอนที่ ๔๓ ราชกิจจานุเบกษา ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๑๐

ผู้ได้รับค่าจ้างเกินกว่าเดือนละ ๕๐๐ บาท ถึง ๑,๒๐๐ บาท
มีแถบกว้าง ๑ เซนติเมตร ๑ แถบ

ผู้ได้รับค่าจ้างเกินกว่าเดือนละ ๖๕๐ บาท ถึง ๕๐๐ บาท มี
แถบกว้าง ๕ มิลลิเมตร ๒ แถบ

ผู้ได้รับค่าจ้างเดือนละ ๖๕๐ บาท และต่ำกว่ามีแถบกว้าง
๕ มิลลิเมตร ๑ แถบ

แถบบ้างกล่าวให้ใช้สีเหลืองหรือสีทอง การติดแถบให้ติด
ตามขวางที่ต้นอินทรี ๓ แถบแรกให้ห่างจากต้นอินทรี ๕
มิลลิเมตร และแถบต่อไปให้เว้นระยะห่างกัน ๕ มิลลิเมตร

(๔) กางเกง กระโปรง ชายให้ใช้กางเกงแบบราชการ
สีทึบหรือสีทึบกว่าสีน้ำเงินเข้ม ไม่พับปลายขา หญิงให้ใช้กางเกง
แบบชาย หรือกระโปรงสีทึบหรือสีทึบกว่าสีน้ำเงินเข้ม ปิดเข่า ปลาย
บานเล็กน้อย

(๕) เข็มขัด ให้ใช้เข็มขัดทำด้วยด้ายถักสีทึบ ลักษณะ
และส่วนประกอบเช่นเดียวกับเข็มขัดเครื่องแบบปกติภาคีของ
ของสมาชิกสภาจังหวัด และข้าราชการส่วนจังหวัด

(๖) รองเท้า ถุงเท้า ชายให้ใช้รองเท้าหุ้มส้นหรือหุ้มข้อ
สีดำชนิดผูก ถุงเท้าสีดำ หญิงถ้าใช้กางเกงให้ใช้รองเท้าหุ้มส้น
สีดำปิดปลายเท้า ไม่มีลวดลาย ถุงเท้าสีดำ ถ้าใช้กระโปรง
ให้ใช้รองเท้าสีดำปิดปลายเท้า ไม่มีลวดลาย

เล่ม ๘๔ ตอนที่ ๔๓ ราชกิจจานุเบกษา ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๑๐

(๓) เครื่องหมายแสดงสังกัด ให้มีเครื่องหมายแสดง สังกัดทำด้วยโลหะโปร่งสีทอง ลักษณะเช่นเดียวกับเครื่องหมาย แสดงสังกัดของสมาชิกสภาจังหวัดและข้าราชการส่วนจังหวัด ติดที่คอเสื้อตอนหน้าข้างซ้าย

(๔) เครื่องหมายแสดงประเภท ให้มีเครื่องหมายแสดง ประเภท ทำด้วยโลหะโปร่งสีทอง ลักษณะเช่นเดียวกับเครื่องหมายแสดงประเภทของสมาชิกสภาจังหวัดและข้าราชการส่วน จังหวัด ติดที่คอเสื้อตอนหน้าข้างขวา

ส่วนที่ ๒

เครื่องแบบสมาชิกสภาเทศบาล นายกเทศมนตรี เทศมนตรี
พนักงานเทศบาล และลูกจ้างประจำของเทศบาล

หมวด ๑

เครื่องแบบสมาชิกสภาเทศบาล นายกเทศมนตรี
เทศมนตรีและพนักงานเทศบาล

ข้อ ๑๐ เครื่องแบบสมาชิกสภาเทศบาล นายกเทศมนตรี
เทศมนตรี และพนักงานเทศบาล ให้มีลักษณะ คือ

เล่ม ๘๔ ตอนที่ ๔๓ ราชกิจจานุเบกษา ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๑๐

(๑) เครื่องแบบปกติ มีสามประเภท คือ เครื่องแบบ
ปกติขาว เครื่องแบบปกติกาก้าคอตติ้งและเครื่องแบบปกติกาก้า
กอพีบ

(๒) เครื่องแบบครึ่งยศ

(๓) เครื่องแบบเต็มยศ

(๔) เครื่องแบบสโมสร มีสามประเภท คือ เครื่องแบบ
สโมสร ก. เครื่องแบบสโมสร ข. และเครื่องแบบสโมสร ค.

ข้อ ๑๑ เครื่องแบบปกติขาว ลักษณะและส่วนประกอบ
เช่นเดียวกับเครื่องแบบปกติขาวของสมาชิกสภาจังหวัด และ
ข้าราชการส่วนจังหวัด เว้นแต่อินทรีหนู เครื่องหมายแสดง
ประเภท ให้มีดังต่อไปนี้

(๑) อินทรีหนู ให้มีอินทรีหนูแข็ง กว้าง ๔ เซนติเมตร
ยาวตามความยาวของบ่า พื้นสีทึบลาด ตัดทับเสื้อเหนือบ่า
ทั้งสองข้างจากไหล่ไปคอ ด้านคอปลายมนติดดุมโลหะสีทอง
ตรงครุฑพ่าห์ขนาดเล็ก อินทรีหนูมีสีและลายดังนี้

สมาชิกสภาเทศบาล พื้นสีขาว มีแถบสีน้ำเงิน กว้าง
๑ เซนติเมตร ติดตรงกลางตามส่วนยาว บัดันสีทองลาย
กระหนกเต็มแผ่นอินทรีหนู

เล่ม ๘๔ ตอนที่ ๔๓ ราชกิจจานุเบกษา ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๑๐

นายกเทศมนตรี เทศมนตรี พันสีดำ ปักดินสีทองลาย
กระหนกเต็มแผ่นอินทรรณู

พนักงานเทศบาลสามัญ พันสีดำ ให้มีเครื่องหมายชั้น บน
อินทรรณูตามชั้นเช่นเดียวกับข้าราชการส่วนจังหวัดสามัญ

(๒) เครื่องหมายแสดงประเภท ให้มีเครื่องหมายแสดง
ประเภททำด้วยโลหะโปร่งสีทอง มีขอบสูง ๒ เซนติเมตร เป็น
รูปอักษร ท. ติดที่คอเสื้อตอนหน้าข้างขวา

สำหรับนายกเทศมนตรีเทศบาลนคร ให้มีสายสร้อยสีทอง
ลงยาเป็นลายดอกกรักร้อยกลางสายสร้อยมีอักษร “น” ลงยาสีขาว
ห้อยดวงตราเครื่องหมายประจำเทศบาล คล้องคอ เครื่องหมายนี้
ให้ประดับได้ในโอกาสอันควร

ข้อ ๑๒ เครื่องแบบปกติกาก็คอตั้ง ลักษณะและส่วน
ประกอบเช่นเดียวกับเครื่องแบบปกติขาว เว้นแต่สีของหมวก
ผ้าพันหมวก หมอนสักหลาดสำหรับปักกรรพ่าที่ เสื้อและ
กางเกงหรือกระโปรงเป็นสีกากีหรือสีกากีนวล

ข้อ ๑๓ เครื่องแบบปกติกาก็คอพับ ลักษณะและส่วน
ประกอบเช่นเดียวกับเครื่องแบบปกติกาก็คอพับของสมาชิกสภา
จังหวัดและข้าราชการส่วนจังหวัด เว้นแต่อินทรรณูเครื่องหมาย
แสดงประเภท ให้มีดังต่อไปนี้

เล่ม ๘๔ ตอนที่ ๔๓ ราชกิจจานุเบกษา ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๑๐

(๑) อินทรธนู ให้ใช้อินทรธนูอ่อน มีเครื่องหมายบนอินทรธนู ดังต่อไปนี้

สมาชิกสภาเทศบาล มีแถบกว้าง ๑ เซนติเมตร ๓ แถบ ติดทับอยู่บนปลอกพื้นสีน้ำเงิน ยาว ๔.๕ เซนติเมตร

นายกเทศมนตรี เทศมนตรี มีแถบกว้าง ๒ เซนติเมตร ติดทางด้านอินทรธนู ๑ แถบ และแถบกว้าง ๑ เซนติเมตร ติดเรียงต่อไปอีก ๒ แถบ แถบบนขมวดเป็นวงกลม ขนาดวัดเส้นผ่าศูนย์กลางวงใน ๑ เซนติเมตร เฉพาะนายกเทศมนตรีมีตราครุฑพ่าห์ในบัวกระหนกทำด้วยโลหะสีทองติดทับบนอินทรธนู

พนักงานเทศบาลสามัญ ให้มีเครื่องหมายชั้น บนอินทรธนูตามชั้นเช่นเดียวกับข้าราชการส่วนจังหวัดสามัญ

พนักงานเทศบาลวิสามัญ ให้มีเครื่องหมายบนอินทรธนูเช่นเดียวกับข้าราชการส่วนจังหวัดวิสามัญ

(๒) เครื่องหมายแสดงประเภท ให้มีเครื่องหมายแสดงประเภททำด้วยโลหะโปร่งสีทองมีขอบสูง ๒ เซนติเมตร เป็นรูปอักษร ท. ติดที่คอเสื้อตอนหน้าข้างขวา

ในโอกาสไปงานพิธีหรือเข้าที่ชุมนุมชน ให้ใช้เสื้อเชิ้ตแขนยาวผูกผ้าผูกคอสีดำเงื่อนกะลาสี สอดชายผ้าผูกคอไว้ภายในเสื้อใต้คุมเม็ดที่สอง

เล่ม ๘๔ ตอนที่ ๔๓ ราชกิจจานุเบกษา ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๑๐

ผู้ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ให้ประดับ
แพรแถบเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ที่อกเสื้อเหนือกระเป๋านข้าง
ซ้ายด้วย

ข้อ ๑๔ เครื่องแบบครึ่งยศ ลักษณะและส่วนประกอบ
ของเครื่องแบบครึ่งยศเช่นเดียวกับเครื่องแบบปกติขาว เว้นแต่
กางเกงหรือกระโปรงให้ใช้ผ้าสักหลาดหรือเลิร์จสีดำ ระดับ
เครื่องราชอิสริยาภรณ์

ข้อ ๑๕ เครื่องแบบเต็มยศ ลักษณะและส่วนประกอบ
ของเครื่องแบบเต็มยศเช่นเดียวกับเครื่องแบบครึ่งยศ สวมสาย
สะพาย

ข้อ ๑๖ เครื่องแบบสโมสร หญิงให้แต่งกายตามสมณนิยม
ชายมีสามประเภท

(๑) เครื่องแบบสโมสร ก.

(๒) เครื่องแบบสโมสร ข.

(๓) เครื่องแบบสโมสร ค.

ลักษณะและส่วนประกอบของเครื่องแบบสโมสร เช่น
เดียวกับเครื่องสโมสรแต่ละแบบของสมาชิกสภาจังหวัด และ
ข้าราชการส่วนจังหวัด เว้นแต่อินทรรณูและเครื่องหมายแสดง

เล่ม ๘๔ ตอนที่ ๔๓ ราชกิจจานุเบกษา ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๑๐

ประเภท ให้ใช้อินทรธนูและเครื่องหมายแสดงประเภทเช่นเดียวกับเครื่องแบบปกติขาว

ข้อ ๑๓ เครื่องแบบพนักงานเทศบาลวิสามัญ ให้ใช้เครื่องแบบเช่นเดียวกับพนักงานเทศบาลสามัญ แต่พนักงานเทศบาลวิสามัญคนใดควรแต่งชั้นใด ให้เป็นไปตามระเบียบซึ่งกระทรวงมหาดไทยเทียบไว้

หมวด ๒

เครื่องแบบลูกจ้างประจำของเทศบาล

ข้อ ๑๔ เครื่องแบบลูกจ้างประจำของเทศบาล ลักษณะและส่วนประกอบเช่นเดียวกับเครื่องแบบลูกจ้างประจำขององค์การบริหารส่วนจังหวัด เว้นแต่เครื่องหมายแสดงประเภทให้ใช้อักษร ท.

ลูกจ้างประจำของเทศบาลซึ่งปฏิบัติหน้าที่ในหน่วยงานวิสาหกิจ ให้ใช้เครื่องแบบตามที่กล่าวข้างต้น เว้นแต่หมวก เสื้อ สายเข็มขัด กางเกง หรือกระโปรงให้ใช้สีน้ำเงินแก่หรือสีกรมท่า ดุมเสื้อใช้สีดำ และให้ติดเครื่องหมายหรืออักษรย่อชื่อหน่วยงานของตนทำด้วยโลหะสีทองกว้าง ๑.๕ เซนติเมตร หนาไม่เกิน ๕ เซนติเมตร ที่อกเสื้อข้างขวาเพิ่มขึ้นอีกแห่งหนึ่ง

เล่ม ๘๔ ตอนที่ ๔๓ ราชกิจจานุเบกษา ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๑๐

ในโอกาสไปงานพิธีหรืองานที่ชุมนุมชน ให้ใช้เสื้อเชิ้ตแขนยาว ผูกผ้าผูกคอสีดำเงื่อนกะลาสี สอดชายผ้าผูกคอไว้ภายในเสื้อใต้คุมเม็ดที่สอง

ผู้ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ให้ประดับแพรแถบเครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่อกเสื้อเหนือกระเป๋านข้างซ้ายด้วย

ส่วนที่ ๓

เครื่องแบบกรรมการสุขาภิบาล พนักงานสุขาภิบาล
และลูกจ้างประจำของสุขาภิบาล

หมวด ๑

เครื่องแบบกรรมการสุขาภิบาลและพนักงานสุขาภิบาล

ข้อ ๑๕ เครื่องแบบกรรมการสุขาภิบาลและพนักงานสุขาภิบาล ให้ประกอบด้วย

(๑) หมวก มี ๒ แบบ

(ก) หมวกกันแดดแบบราชการสีกากีหรือสีกานวล สายรัดคางหนังหรือวัตถุเทียมหนังสีน้ำตาล ที่หน้าหมวก

เล่ม ๘๕ ตอนที่ ๔๓ ราชกิจจานุเบกษา ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๑๐

ติดตราครุฑพ่าห์ในบัวกระหนก ทำด้วยโลหะสีทอง สูง ๖.๕ เซนติเมตร

(๑) หมวกทรงหม้อตาลสีกากี ลักษณะและ ส่วนประกอบเช่นเดียวกับหมวกเครื่องแบบปกติกากีคอปับของ สมาชิกสภาจังหวัด และข้าราชการส่วนจังหวัด หลัองให้ใช้ หมวกแบบชายแต่เป็นทรงอ่อน

(๒) เสื้อ ให้ใช้เสื้อเชิ้ตสีกากีหรือสีกากีนวล ลักษณะ และส่วนประกอบ เช่นเดียวกับเสื้อเครื่องแบบปกติกากีคอปับ ของสมาชิกสภาจังหวัด และข้าราชการส่วนจังหวัด

ในโอกาสไปงานพิธีหรือเข้าที่ชุมนุมชน ให้ใช้เสื้อเชิ้ตแขน ยาว ผูกผ้าผูกคอสีดำ เงื่อนกะลาสี สอดชายผ้าผูกคอไว้ภายใน เสื้อได้คุมเม็ดที่สอง

ผู้ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ให้ประดับแพร แถบเครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่อกเสื้อเหนือกระเป๋านข้างซ้ายด้วย

(๓) อินทรรณู ให้ใช้อินทรรณูอ่อน มีเครื่องหมายบน อินทรรณู ดังต่อไปนี้

กรรมการสุขาภิบาล มีแถบกว้าง ๑ เซนติเมตร ๒ แถบ ติดทับอยู่บนปลอกพื้นสีฟ้า ยาว ๓.๕ เซนติเมตร เฉพาะ ประธานกรรมการสุขาภิบาลมีแถบกว้าง ๑ เซนติเมตร ๓ แถบ

เล่ม ๘๔ ตอนที่ ๔๓ ราชกิจจานุเบกษา ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๑๐

ติดต่อบนปลอกพื้นสีฟ้า ยาว ๔.๕ เซนติเมตร และมีตรา
รูปสิงห์ในบัวกระหนกทำด้วยโลหะสีทอง ติดต่อบนอินทรรณู

พนักงานสุขาภิบาลสามัญ ให้มีเครื่องหมายชั้น บน
อินทรรณูตามชั้นเช่นเดียวกับเครื่องแบบปกติกากีคอพับของ
ข้าราชการส่วนจังหวัดสามัญ

พนักงานสุขาภิบาลวิสามัญ ให้มีเครื่องหมายบนอินทรรณู
เช่นเดียวกับเครื่องแบบปกติกากีคอพับของข้าราชการส่วน
จังหวัดวิสามัญ

แถบดังกล่าวให้ใช้สีเหลืองหรือสีทอง การติดแถบให้ติด
ตามขวางที่ต้นอินทรรณูแถบแรกให้ห่างจากต้นอินทรรณู ๕
มิลลิเมตร และแถบต่อไปให้เว้นระยะห่างกัน ๕ มิลลิเมตร

(๔) กางเกง กระโปรง ชายให้ใช้กางเกงแบบราชการ
สีกากีหรือสีกากีนวล ชายยาวไม่พับปลายขา หญิงให้ใช้กางเกง
แบบชาย หรือกระโปรงสีกากีหรือสีกากีนวล ยาวปิดเข่า ปลาย
บานเล็กน้อย

(๕) เข็มขัด ให้ใช้เข็มขัดทำด้วยด้ายถักสีกากี ลักษณะ
และส่วนประกอบเช่นเดียวกับเข็มขัดเครื่องแบบปกติกากีคอพับ
ของสมาชิกสภาจังหวัดและข้าราชการส่วนจังหวัด

เดิม ๘๕ ตอนที่ ๔๓ ราชกิจจานุเบกษา ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๑๐

(๖) รองเท้า ถุงเท้า ชายให้ใช้รองเท้าหุ้มส้นหรือหุ้มข้อ
 สี่คานิดผูก ถุงเท้าสีดำ หญิงถ้าใช้กางเกงให้ใช้รองเท้าหุ้มส้น
 สี่คานิดปลายเท้า ไม่มีลวดลาย ถุงเท้าสีดำนี้น้ำดำ ถ้าใช้กระโปรง
 ให้ใช้รองเท้าสี่คานิดปลายเท้าไม่มีลวดลาย

(๗) เครื่องหมายแสดงสังกัด ให้มีเครื่องหมายแสดง
 สังกัดทำด้วยโลหะโปร่งสีทอง ลักษณะเช่นเดียวกับเครื่องหมาย
 แสดงสังกัดของสมาชิกสภาจังหวัด และข้าราชการส่วนจังหวัด

(๘) เครื่องหมายแสดงประเภท ให้มีเครื่องหมายแสดง
 ประเภททำด้วยโลหะโปร่งสีทอง มีขอบสูง ๒ เซนติเมตร เป็น
 รูปอักษร ส. ติดที่คอเสื้อตอนหน้าข้างขวา

ข้อ ๒๐ เครื่องแบบพนักงานสุขาภิบาลวิสามัญ ให้ใช้
 เครื่องแบบเช่นเดียวกับพนักงานสุขาภิบาลสามัญ แต่พนักงาน
 สุขาภิบาลวิสามัญคนใดควรแต่งชั้นใด ให้เป็นไปตามระเบียบ
 ซึ่งกระทรวงมหาดไทยเทียบไว้

หมวด ๒

เครื่องแบบลูกจ้างประจำของสุขาภิบาล

ข้อ ๒๑ เครื่องแบบลูกจ้างประจำของสุขาภิบาล ลักษณะ
 และส่วนประกอบเช่นเดียวกับเครื่องแบบลูกจ้างประจำของ

เล่ม ๔๔ ตอนที่ ๔๓ ราชกิจจานุเบกษา ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๑๐

องค์การบริหารส่วนจังหวัด เว้นแต่เครื่องหมายแสดงประเภท
ให้ใช้อักษร ส.

ในโอกาสไปงานพิธีหรือเข้าที่ชุมนุมชน ให้ใช้เสื้อเชิ้ต
แขนยาว ผูกผ้าผูกคอสีดำเงือกะลาสี สอดชายผ้าผูกคอไว้
ภายในเสื้อใต้คุมเม็ดที่สอง

ผู้ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ให้ประดับแพร
แถบเครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่อกเสื้อเหนือกระเป๋านข้างซ้ายด้วย

ส่วนที่ ๔

เครื่องแบบสมาชิกสภาตำบล กรรมการตำบล พนักงานตำบล
และลูกจ้างประจำขององค์การบริหารส่วนตำบล

หมวด ๑

เครื่องแบบสมาชิกสภาตำบล กรรมการตำบล
และพนักงานตำบล

ข้อ ๒๒ เครื่องแบบสมาชิกสภาตำบล กรรมการตำบล
และพนักงานตำบล ลักษณะและส่วนประกอบเช่นเดียวกับ
เครื่องแบบกรมการสุขาภิบาล พนักงานสุขาภิบาล เว้นแต่
อินทรรณูและเครื่องหมายแสดงประเภท ให้มีดังต่อไปนี้

เล่ม ๘๔ ตอนที่ ๔๓ ราชกิจจานุเบกษา ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๑๐

(๑) อินทรรณู ให้ใช้อินทรรณูอ่อน มีเครื่องหมายบนอินทรรณู ดังนี้

สมาชิกสภาตำบล มีแถบกว้าง ๕ มิลลิเมตร ๒ แถบ

กรรมการตำบล มีแถบกว้าง ๕ มิลลิเมตร ๓ แถบ เฉพาะประธานกรรมการมีตรารูปสิงห์ในบัวกระหนก ทำด้วยโลหะสีทองติดทับบนอินทรรณู

พนักงานตำบลสามัญ ให้มีเครื่องหมายชั้น บนอินทรรณูตามชั้นเช่นเดียวกับพนักงานสุขาภิบาลสามัญ

พนักงานตำบลวิสามัญ ให้มีเครื่องหมายบนอินทรรณูเช่นเดียวกับพนักงานสุขาภิบาลวิสามัญ

แถบดังกล่าวใช้สีเหลืองหรือสีทองติดทับอยู่บนปกอกพื้นสีม่วง แถบแรกให้ติดตอนล่างสุดของอินทรรณู แถบต่อไปเว้นระยะห่างกัน ๕ มิลลิเมตร และให้เหลือปกอกพื้นสีม่วงขนาดกว้าง ๕ มิลลิเมตร อยู่ตอนบนของแถบสุดท้าย

(๒) เครื่องหมายแสดงประเภท ให้มีเครื่องหมายแสดงประเภททำด้วยโลหะโปร่งสีทอง มีขอบสูง ๒ เซนติเมตร ติดที่คอเสื้อตอนหน้าข้างขวา เป็นรูปอักษร ต.

เล่ม ๘๔ ตอนที่ ๔๓ ราชกิจจานุเบกษา ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๑๐

ในโอกาสไปงานพิธีหรือเข้าที่ชุมนุมชน ให้ใช้เสื้อเชิ้ต
แขนยาว ผูกผ้าผูกคอสีดำเงื่อนกะลาสี สอดชายผ้าผูกคอไว้
ภายในเสื้อใต้คุมเม็ดที่สอง

ผู้ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ให้ประดับแพร
แถบเครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่อกเสื้อเหนือกระเป๋านข้างซ้ายด้วย

ข้อ ๒๓ เครื่องแบบพนักงานตำบลวิสามัญ ให้ใช้เครื่อง
แบบเช่นเดียวกับพนักงานตำบลสามัญ แต่พนักงานตำบล
วิสามัญคนใดควรแต่งชั้นใด ให้เป็นไปตามระเบียบซึ่งกระทรวง
มหาดไทยเทียบไว้

หมวด ๒

เครื่องแบบลูกจ้างประจำขององค์การบริหารส่วนตำบล

ข้อ ๒๔ เครื่องแบบลูกจ้างประจำขององค์การบริหารส่วน
ตำบล ลักษณะและส่วนประกอบเช่นเดียวกับเครื่องแบบลูกจ้าง
ประจำของสุขาภิบาล เว้นแต่เครื่องหมายแสดงประเภท ให้ใช้
อักษร ต.

ในโอกาสไปงานพิธีหรือเข้าที่ชุมนุมชน ให้ใช้เสื้อเชิ้ตแขน
ยาว ผูกผ้าผูกคอสีดำเงื่อนกะลาสี สอดชายผ้าผูกคอไว้ภายใน
เสื้อใต้คุมเม็ดที่สอง

เล่ม ๘๔ ตอนที่ ๔๓ ราชกิจจานุเบกษา ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๑๐

ผู้ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ให้ประดับแพร
แถบเครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่อกเสื้อเหนือกระเป๋าบนข้างซ้าย
ด้วย

ส่วนที่ ๕

เครื่องแบบกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน

สารวัตรตำบล และแพทย์ประจำตำบล

ข้อ ๒๕ เครื่องแบบกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน สารวัตรตำบล และ
แพทย์ประจำตำบล ลักษณะและส่วนประกอบเช่นเดียวกับ
เครื่องแบบกรรมการสุขาภิบาล พนักงานสุขาภิบาล เว้นแต่
หน้าหมวก อินทรรณู เครื่องหมายแสดงสังกัด เครื่องหมาย
แสดงประเภท และเข็มขัด ให้มีดังต่อไปนี้

(๑) หน้าหมวกให้ใช้ตราราชสีห์ในบัวกระหนก ทำด้วย
โลหะสีทองสูง ๖.๕ เซนติเมตร ตอนบนของตรามีอักษร
“บำบัดทุกข์” ตอนล่างมีอักษร “บำรุงสุข”

(๒) อินทรรณูให้ใช้อินทรรณูอ่อน มีเครื่องหมายบน
อินทรรณูดังต่อไปนี้

กำนัน มีแถบกว้าง ๕ มิลลิเมตร ๓ แถบ

ผู้ใหญ่บ้าน มีแถบกว้าง ๕ มิลลิเมตร ๒ แถบ

สารวัตรตำบล มีแถบกว้าง ๕ มิลลิเมตร ๑ แถบ

เล่ม ๘๔ ตอนที่ ๔๓ ราชกิจจานุเบกษา ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๑๐

แถบดังกล่าวให้ใช้สีเหลืองหรือสีทอง ติดทับอยู่บนปลอก
พื้นสีดำ การติดแถบให้ติดตามขวางที่ต้นอินทรี แถบแรกให้
ติดตอนล่างสุดของอินทรี แถบต่อไปเว้นระยะห่างกัน ๕
มิลลิเมตร และให้เหลือปลอกพื้นสีดำ กว้าง ๕ มิลลิเมตร อยู่
ตอนบนของแถบสุดท้าย

แพทย์ประจำตำบล มีแถบตามจำนวน ขนาด และลักษณะ
เช่นเดียวกับผู้ใหญ่บ้าน แต่ให้ติดทับอยู่บนปลอกพื้นสีเขียว
ใบไม้

(๓) เข็มขัด ให้ใช้เข็มขัดทำด้วยด้ายถักสีทึบ กว้าง ๓
เซนติเมตร หัวเข็มขัดทำด้วยโลหะสีทอง เป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า
ทางนอน ปลายมน กว้าง ๓.๕ เซนติเมตร ยาว ๕ เซนติเมตร
มีรูปราชสีห์ดูนูน อยู่กึ่งกลางหัวเข็มขัด ไม่มีเข็มสำหรับสอดรู
ปลายเข็มขัดหุ้มด้วยโลหะสีทอง กว้าง ๑ เซนติเมตร

(๔) เครื่องหมายแสดงสังกัด ให้มีเครื่องหมายแสดง
สังกัดทำด้วยโลหะโปร่งสีทอง มีขอบสูง ๒ เซนติเมตร เป็นรูป
อักษรย่อชื่อของจังหวัดตามบัญชีท้ายกฎกระทรวงนี้ ในบัว
กระหนกติดที่คอเสื้อตอนหน้าข้างซ้าย

เล่ม ๘๔ ตอนที่ ๔๓ ราชกิจจานุเบกษา ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๑๐

๑๓๕ (๕) เครื่องหมายแสดงประเภท ให้มีเครื่องหมายแสดง
ประเภททำด้วยโลหะโปร่งสี่ทอง มีขอบสูง ๒ เซนติเมตร เป็น
รูปร่างสี่เหลี่ยมจัตุรัส ทัดที่คอเสื้อตอนหน้าข้างขวา

ในโอกาสไปงานพิธีหรือเข้าที่ชุมนุมชน ให้ใช้เสื้อเชิ้ตแขน
ยาว ผูกผ้าผูกคอสีดำเงื่อนกะลาสี สอดชายผ้าผูกคอไว้ภายใน
เสื้อได้คุมเม็ดที่สอง

ผู้ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ให้ประดับแพร
แถบเครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่อกเสื้อเหนือกระเป๋านข้างซ้ายด้วย

ส่วนที่ ๖

การประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์และเครื่องหมาย

ข้อ ๒๖ การประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ให้ปฏิบัติตาม
ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่องลำดับเกียรติและระเบียบการ
ประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ไทย

ผู้ได้รับพระราชทานพระบรมราชานุญาตให้ประดับเครื่อง
ราชอิสริยาภรณ์ต่างประเทศ ให้ประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์
นั้นได้

เล่ม ๘๔ ตอนที่ ๔๓ ราชกิจจานุเบกษา ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๑๐

ข้อ ๒๗ ผู้สำเร็จการศึกษาจากสถาบันการศึกษาของทางราชการ หรือที่ทางราชการรับรองให้ติดเครื่องหมายแสดงวิทยฐานะของสถาบันการศึกษานั้นได้

ส่วนที่ ๗

เบ็ดเตล็ด

ข้อ ๒๘ ข้าราชการส่วนจังหวัด ลูกจ้างประจำขององค์การบริหารส่วนจังหวัด พนักงานเทศบาล ลูกจ้างประจำของเทศบาล พนักงานสุขาภิบาล ลูกจ้างประจำของสุขาภิบาล พนักงานตำบล และลูกจ้างประจำขององค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งมีหน้าที่ปฏิบัติการเกี่ยวข้องกับประชาชน ขณะปฏิบัติการตามหน้าที่ ให้มีเครื่องหมายทำเป็นแถบโลหะสีเงิน ขนาดกว้าง ๑.๕ เซนติเมตร ยาว ๗ เซนติเมตร มีอักษรแสดงชื่อตัวและชื่อสกุลติดที่อกเสื้อข้างขวา

ข้อ ๒๙ ผู้ได้รับบำเหน็จบำนาญตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการส่วนท้องถิ่น ให้ใช้เครื่องแบบเช่นเดียวกับเจ้าหน้าที่ส่วนท้องถิ่นประจำการตามสังกัดนั้นๆ เว้นแต่เครื่องหมายแสดงสังกัดให้ติดที่อกเสื้อข้างขวา และไม่ต้องใช้เครื่องหมายแสดงประเภท

เล่ม ๘๔ ตอนที่ ๔๓ ราชกิจจานุเบกษา ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๑๐

ข้อ ๓๐ การแต่งเครื่องแบบ ให้อนุโลมแต่งตามหมาย
กำหนดการของสำนักพระราชวัง คำสั่งหรือกำหนดการของทาง
ราชการหรือเทศบาล

เจ้าหน้าที่ส่วนท้องถิ่นซึ่งไม่อาจแต่งเครื่องแบบตามหมาย
กำหนดการนั้นได้ ให้แต่งเครื่องแบบเช่นเดียวกับในโอกาสไป
งานพิธีหรือเข้าที่ชุมนุมชน

ข้อ ๓๑ ให้กระทรวงมหาดไทยจัดทำเครื่องแบบตามกฎ
กระทรวงนี้ไว้เป็นตัวอย่าง

ให้ไว้ ณ วันที่ ๕ เมษายน พ.ศ. ๒๕๑๐

พลเอก ป. จารุเสถียร

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

บัญชีอักษรย่อชื่อของจังหวัด

ลำดับที่	ชื่อจังหวัด	อักษรย่อ
๑	กระบี่	ก.บ.
๒	กาญจนบุรี	ก.จ.
๓	กาฬสินธุ์	ก.ส.
๔	กำแพงเพชร	ก.พ.
๕	ขอนแก่น	ข.ก.
๖	จันทบุรี	จ.บ.
๗	ฉะเชิงเทรา	ฉ.ช.
๘	ชลบุรี	ช.บ.
๙	ชัยนาท	ช.น.
๑๐	ชัยภูมิ	ช.ย.
๑๑	ชุมพร	ช.พ.
๑๒	เชิงราช	ช.ร.
๑๓	เชียงใหม่	ช.ม.
๑๔	ตรัง	ต.ร.
๑๕	ตราด	ต.ด.

เล่ม ๘๔ ตอนที่ ๔๓ ราชกิจจานุเบกษา ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๑๐

ลำดับที่	ชื่อจังหวัด	อักษรย่อ
๑๖	ตาก	ต.ก.
๑๗	ธนบุรี	ธ.บ.
๑๘	นครนายก	น.ย.
๑๙	นครปฐม	น.ฐ.
๒๐	นครพนม	น.พ.
๒๑	นครราชสีมา	น.ม.
๒๒	นครศรีธรรมราช	น.ศ.
๒๓	นครสวรรค์	น.ว.
๒๔	นนทบุรี	น.บ.
๒๕	นราธิวาส	น.ธ.
๒๖	น่าน	น.น.
๒๗	บุรีรัมย์	บ.ร.
๒๘	ปทุมธานี	ป.ท.
๒๙	ประจวบคีรีขันธ์	ป.จ.
๓๐	ปราจีนบุรี	ป.จ.
๓๑	ปัตตานี	ป.น.
๓๒	พระนคร	ก.ท.
๓๓	พระนครศรีอยุธยา	อ.ย.

เล่ม ๘๔ ตอนที่ ๔๓ ราชกิจจานุเบกษา ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๑๐

ลำดับที่	ชื่อจังหวัด	อักษรย่อ
๓๔	พังงา	พ.ง.
๓๕	พัทลุง	พ.ท.
๓๖	พิจิตร	พ.จ.
๓๗	พิษณุโลก	พ.ล.
๓๘	เพชรบุรี	พ.บ.
๓๙	เพชรบูรณ์	พ.ช.
๔๐	แพร่	พ.ร.
๔๑	ภูเก็ต	ภ.ก.
๔๒	มหาสารคาม	ม.ค.
๔๓	แม่ฮ่องสอน	ม.ส.
๔๔	ยะลา	ย.ล.
๔๕	ร้อยเอ็ด	ร.อ.
๔๖	ระนอง	ร.น.
๔๗	ระยอง	ร.ย.
๔๘	ราชบุรี	ร.บ.
๔๙	ลพบุรี	ล.บ.
๕๐	ลำปาง	ล.ป.
๕๑	ลำพูน	ล.พ.

เล่ม ๘๔ ตอนที่ ๔๓ ราชกิจจานุเบกษา ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๑๐

ลำดับที่	ชื่อจังหวัด	อักษรย่อ
๕๒	เลย	ล.ย.
๕๓	ศรีสะเกษ	ศ.ก.
๕๔	สกลนคร	ส.น.
๕๕	สงขลา	ส.ข.
๕๖	สตูล	ส.ต.
๕๗	สมุทรปราการ	ส.ป.
๕๘	สมุทรสงคราม	ส.ส.
๕๙	สมุทรสาคร	ส.ค.
๖๐	สระบุรี	ส.บ.
๖๑	สิงห์บุรี	ส.ห.
๖๒	สุโขทัย	ส.ท.
๖๓	สุพรรณบุรี	ส.พ.
๖๔	สุราษฎร์ธานี	ส.ฎ.
๖๕	สุรินทร์	ส.ร.
๖๖	หนองคาย	น.ค.
๖๗	อ่างทอง	อ.ท.
๖๘	อุดรธานี	อ.ด.

เล่ม ๘๔ ตอนที่ ๔๓ ราชกิจจานุเบกษา ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๑๐

ลำดับที่	ชื่อจังหวัด	อักษรย่อ
๖ ๘	อุตรดิตถ์	อ.ต.
๗๐	อุทัยธานี	อ.น.
๗๑	อุบลราชธานี	อ.บ.

หมายเหตุ:- เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ คือ เพื่อ
กำหนดลักษณะ ชนิด หรือประเภทของเครื่องแบบ และระเบียบในการ
แต่งเครื่องแบบเจ้าหน้าที่ส่วนท้องถิ่น แต่ละจำพวกหรือแต่ละชั้นชั้นไว้